واژه‌نامه توصیفی

پورت‌فولیو

وحیده حسینی*، سودابه جولایی، منیژه اسکندری

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / تابستان ۱۳۸۹؛ ۱۰(۲): ۱۹۶ تا ۱۹۷.

استفاده از پورت‌فولیو به عنوان ابزار یادگیری و سنجش بین حرفه‌های بهداشتی افزایش یافته و مربیان بیشتری برای پایش پیشرفت دانشجو به استفاده از پورت‌فولیو روی آورده‌اند(۱تا۳).

تعریف پورت‌فولیو

پورت‌فولیو مجموعه مدارکی است که برای نشان دادن توانایی‌های فرد و سیر یادگیری وی در طول زمان جمع‌آوری می‌شود. پورت‌فولیو می‌تواند به یک موضوع خاص اختصاص داشته باشد و یا کل یادگیری‌های فرد را در طول عمر در بر گیرد، هرچند که بنا به نظر کیمبل (به نقل از باتلر) کل این مجموعه تهیه شده و یا انتخاب مواردی از آن بدون بازتاب تفکر و اندیشه ارزشمند نخواهد بود. در واقع، بازتاب و انعکاس تفکر، کل پداگوژی پورت‌فولیو را تقویت می‌کند(۴).

تا کنون تعاریف متعدد و متنوعی از پورت‌فولیو ارائه شده است(۵و۶). اسپنس و الانصاری عقیده دارند که در متون مرتبط با موضوع و بین متخصصین این زمینه، درک یکسانی از این اصطلاح وجود ندارد(۷). نورث (به نقل از باتلر) به عدم وجود اختلافی که نشان‌دهنده یکسان‌تر شدن احتمالی تعریف این اصطلاح در طی ۲ تا ۳ سال گذشته باشد، معتقد نیست(۴).

یکی از متداول‌ترین تعاریف پورت‌فولیو، مجموعه شواهدی است که معمولاً کتبی بوده و در برگیرنده فرایند یادگیری و یا محصول نهایی آن، و مدارکی دال بر موفقیت و پیشرفت حرفه‌ای و فردی با ارائه تحلیل انتقادی محتویای آن می‌باشد(۶).

انواع پورت‌فولیو

تا کنون تقیسم‌بندی‌های مختلفی برای پورت‌فولیو ارائه شده است. بر اساس طبقه‌بندی عده‌ای، دو نوع پورت‌فولیو وجود دارد:

بهترین نمونه کار: این نوع از پورت‌فولیو، مدارکی دال بر تخصص و توانمندی‌ها ارائه می‌کند و برای ارتقای شغلی، درخواست شغل، ارزشیابی عملکرد سالانه، اعتبار-بخشی و... استفاده می‌شوند.

رشد تحصیلی و پیشرفت: این نوع از پورت‌فولیو برای پایش پیشرفت در رسیدن به اهداف فردی و حرفه‌ای یادگیری، طراحی می‌شود(۸).

باتلر به نقل از زیخنر و ری (Zeichner and Wray) به سه نوع پورت‌فولیو که در متون مورد بحث قرار می‌گیرند، به شرح زیر اشاره می‌کند:

پورت‌فولیوی یادگیری که به مستندسازی یادگیری دانشجو در طول زمان می‌پردازد، پورت‌فولیوی معرفی-نامه که برای ثبت نام یا تأیید و گواهی‌نامه به کار می‌رود

* **نویسنده مسؤول:** وحیده حسینی (مربی)، گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، ۴ غربی، طبقه ۲، ورودی ۲، بلوک ۲۲، شهرک آپادانا، تهران.
s.vahidehosseini@yahoo.com
دکتر سودابه جولایی (استادیار)، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران (sjoolaee@yahoo.com)؛ و منیژه اسکندری (مربی)، گروه پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارسنجان (yasna_eskandari@yahoo.com).
این مقاله در تاریخ ۸۸/۵/۲۵ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۹/۲/۲۲ اصلاح شده و در تاریخ ۸۹/۴/۲۸ پذیرش گردیده است.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]

و پورت‌فولیوی نمایشی که دانشجویان برای درخواست استخدام از آن استفاده می‌کنند، پورت‌فولیوی یادگیری و معرفی‌نامه، نشان‌دهنده نمونه کارهایی هستند که ممکن است چندان کامل و عالی نباشند در حالی که پورت-فولیوی نمایشی، نشان‌دهنده بهترین فعالیت‌های دانشجو است(۴).

بر اساس طبقه‌بندی دیگری، سه نوع مختلف از پورت-فولیو عبارتند از: پورت‌فولیویی که نشان‌دهنده سیر یادگیری است، پورت‌فولیوی نمایشی که نشان‌دهنده موفقیت تحصیلی یا موفقیت شغلی می‌باشد و پورت‌فولیوی سنجش که بطور اختصاصی برای سنجش یا ارزشیابی طراحی می‌گردد(۴).

در تقسیم‌بندی اسمیت و تیلما (به نقل از باتلر)، چهار نوع پورت‌فولیو با مقایسه هدف پورت‌فولیو در رابطه با محیط مورد استفاده، وجود دارد: پورت فولیوی سوابق برای گزینش یا ارتقای شغلی، پورت‌فولیوی آموزش برای یادگیری و پیشرفت، پورت‌فولیوی انعکاسی برای خودهدایتی (انتخاب محتویات پورت‌فولیو بر عهده فرد می‌باشد)، و پورت‌فولیوی به‌سازی و پیشرفت فردی(۴).

روش‌های مختلف تقسیم‌بندی پورت‌فولیوها بر اهمیت تصمیم‌گیری در مورد هدف بکارگیری و مخاطب آن تأکید دارد. به عنوان مثال، پورت‌فولیویی که تغییر و پیشرفت یادگیری دانشجو را نشان می‌دهد، برای درخواست استخدام مناسب نیست و یا پورت‌فولیوی حاوی بهترین نمونه کار، برای سنجش یادگیری تأملی و انعکاسی مناسب نمی‌باشد(۴).

در نهایت، می‌توان به دو نوع کاغذی و الکترونیکی از پورت‌فولیوها اشاره کرد: پورت‌فولیوی الکترونیکی، نسخه الکترونیکی پورت‌فولیوهای کاغذی هستند و یک فضای دیجیتالی می‌باشد که ظرفیت ذخیره مطالب شنیداری و دیداری، شامل: نوشته‌ها، تصاویر، ویدیو، صوت و... را دارد و به منظور پشتیبانی از انواع فرایندهای پداگوژی و سنجش طراحی شده است(۴).

منابع

1. Buckley S, Coleman J, Davison I, Khan KS, Zamora J, Malick S, et al. The educational effects of portfolios on undergraduate student learning: a Best Evidence Medical Education (BEME) systematic review. BEME Guide No. 11. Med Teach 2009 Apr; 31(4): 282-98.
2. Spickard A 3rd, Gigante J, Stein G, Denny JC. Automatic capture of student notes to augment mentor feedback and student performance on patient write-ups. J Gen Intern Med 2008 Jul; 23(7): 979-84.
3. McCready T. Portfolios and the assessment of competence in nursing: a literature review. Int J Nurs Stud 2007 Jan; 44(1): 143-51.
4. Butler Ph, A review of the Literature on portfolios and electronic portfolios. eCDF ePortfolio Project, New Zealand. 2006. [citd 2009 may 5]. Available from: http://akoaotearoa. ac. nz/download/ng/file/group-996/n2620-eportfolio-research-report.pdf
5. Lettus MK, Moessner PH, Dooley L. The clinical portfolio as an assessment tool. Nurs Adm Q 2001 Winter; 25(2): 74-9.
6. Kear ME, Bear M. Using portfolio evaluation for program outcome assessment. J Nurs Educ 2007 Mar; 46(3): 109-14.
7. Spence W, El-Ansari W. Portfolio assessment: practice teachers' early experience. Nurse Educ Today 2004 Jul; 24(5): 388-401.
8. Oermann MH. Developing a professional portfolio in nursing. Orthop Nurs 2002 Mar-Apr; 21(2): 73-8.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-25]